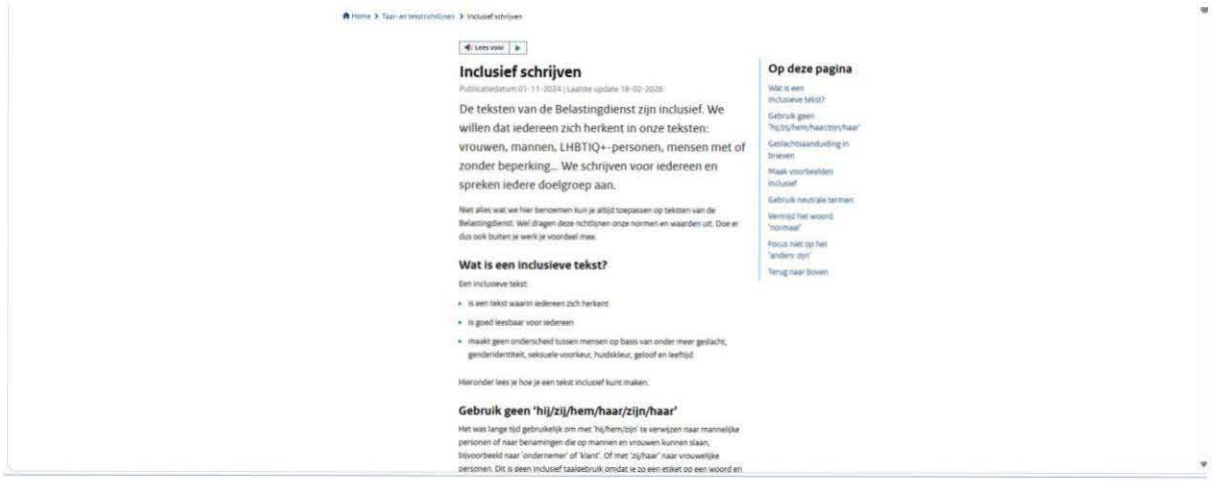

Home > Taal- en tekstrichtlijnen > Inclusief schrijven

Lees voor

Inclusief schrijven

Publicatiedatum 01-11-2024 | Laatste update 18-02-2026

De teksten van de Belastingdienst zijn inclusief. We willen dat iedereen zich herkent in onze teksten: vrouwen, mannen, LHBTIQ+-personen, mensen met of zonder beperking... We schrijven voor iedereen en spreken iedere doelgroep aan.

Niet alles wat we hier benoemen kun je altijd toepassen op teksten van de Belastingdienst. Wel dragen deze richtlijnen onze normen en waarden uit. Doe er dus ook buiten je werk je voordeel mee.

Wat is een inclusieve tekst?

Een inclusieve tekst:

- is een tekst waarin iedereen zich herkent
- is goed leesbaar voor iedereen
- maakt geen onderscheid tussen mensen op basis van onder meer geslacht, genderidentiteit, seksuele voorkeur, huidskleur, geloof en leeftijd

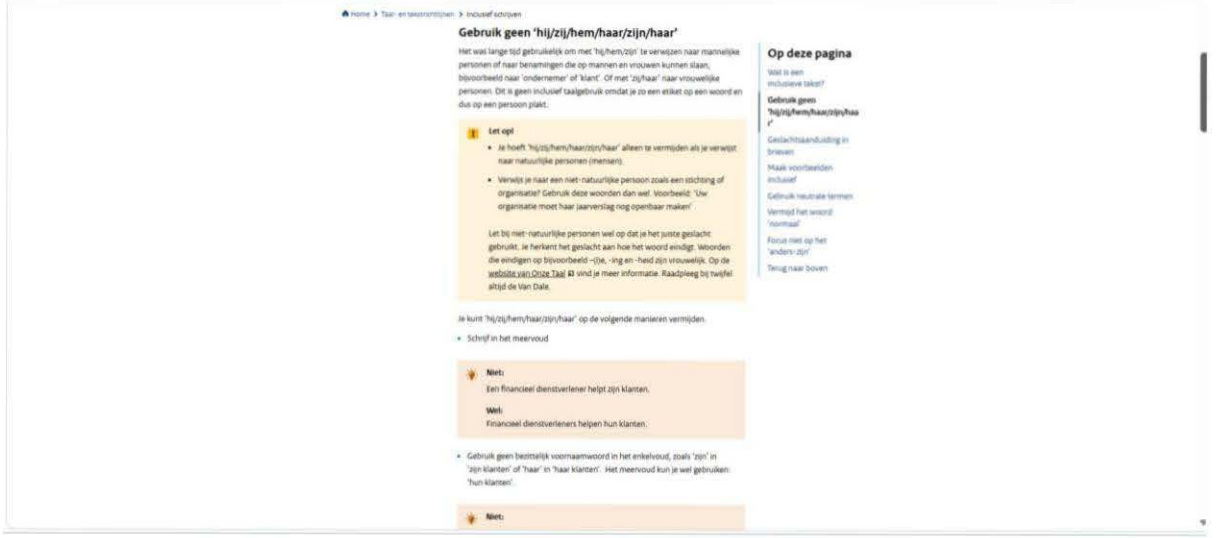
Hieronder lees je hoe je een tekst inclusief kunt maken.

Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'

Het was lange tijd gebruikelijk om met 'hij/hem/zijn' te verwijzen naar mannelijke personen of naar benamingen die op mannen en vrouwen kunnen slaan, bijvoorbeeld naar 'ondernemer' of 'klant'. Of met 'zij/haar' naar vrouwelijke personen. Dit is geen inclusief taalgebruik omdat je zo een etiket op een woord en

Op deze pagina

Wat is een inclusieve tekst?
Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'
Geslachtsaanduiding in brieven
Maak voorbeelden inclusief
Gebruik neutrale termen
Vermijd het woord 'normaal'
Focus niet op het 'anders-zijn'
Terug naar boven

Home > Taal- en tekstrichtlijnen > Inclusief schrijven

Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'

Het was lange tijd gebruikelijk om met 'hij/hem/zijn' te verwijzen naar mannelijke personen of naar benamingen die op mannen en vrouwen kunnen slaan, bijvoorbeeld naar 'ondernemer' of 'klant'. Of met 'zij/haar' naar vrouwelijke personen. Dit is geen inclusief taalgebruik omdat je zo een etiket op een woord en dus op een persoon plakt.

Let op!

- Je hoeft 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar' alleen te vermijden als je verwijst naar natuurlijke personen (mensen).
- Verwijs je naar een niet-natuurlijke persoon zoals een stichting of organisatie? Gebruik deze woorden dan wel. Voorbeeld: 'Uw organisatie moet haar jaarverslag nog openbaar maken'

Let bij niet-natuurlijke personen wel op dat je het juiste geslacht gebruikt. Je herkent het geslacht aan hoe het woord eindigt. Woorden die eindigen op bijvoorbeeld –(i)e, -ing en -heid zijn vrouwelijk. Op de website van Onze Taal vind je meer informatie. Raadpleeg bij twijfel altijd de Van Dale.

Je kunt 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar' op de volgende manieren vermijden.

- Schrijf in het meervoud

Niet:
Een financieel dienstverlener helpt zijn klanten.

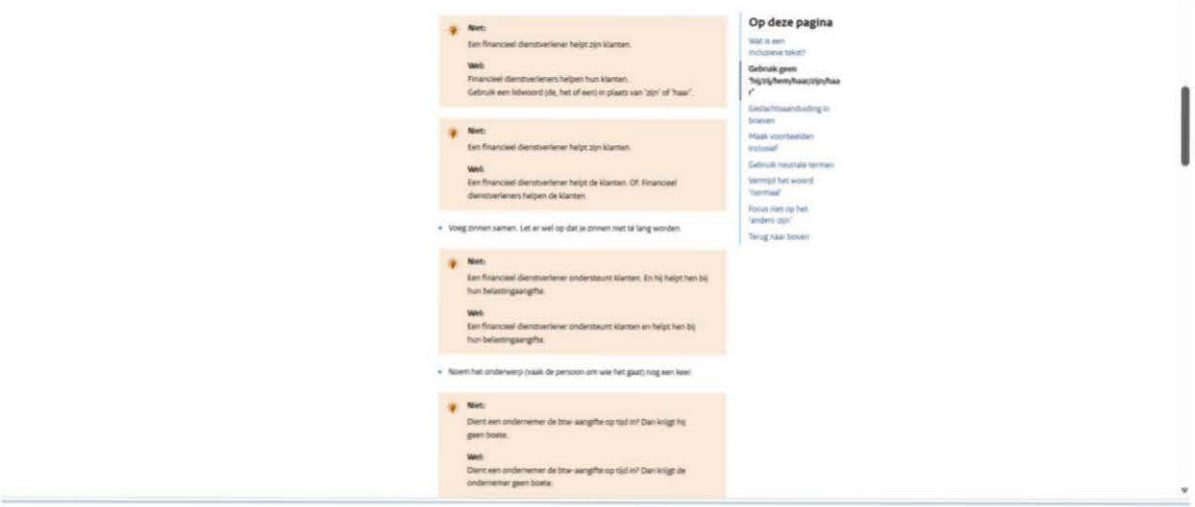
Wel:
Financieel dienstverleners helpen hun klanten.

- Gebruik geen bezittelijk voornaamwoord in het enkelvoud, zoals 'zijn' in 'zijn klanten' of 'haar' in 'haar klanten'. Het meervoud kun je wel gebruiken: 'hun klanten'.

Niet:

Op deze pagina

Wat is een inclusieve tekst?
Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'
Geslachtsaanduiding in brieven
Maak voorbeelden inclusief
Gebruik neutrale termen
Vermijd het woord 'normaal'
Focus niet op het 'anders-zijn'
Terug naar boven

Niet:
Een financieel dienstverlener helpt zijn klanten.

Wel:
Financieel dienstverleners helpen hun klanten.
Gebruik een lidwoord (de, het of een) in plaats van 'zijn' of 'haar'.

Niet:
Een financieel dienstverlener helpt zijn klanten.

Wel:
Een financieel dienstverlener helpt de klanten. Of: Financieel dienstverleners helpen de klanten.

- Voeg zinnen samen. Let er wel op dat je zinnen niet té lang worden.

Niet:
Een financieel dienstverlener ondersteunt klanten. En hij helpt hen bij hun belastingaangifte.

Wel:
Een financieel dienstverlener ondersteunt klanten en helpt hen bij hun belastingaangifte.

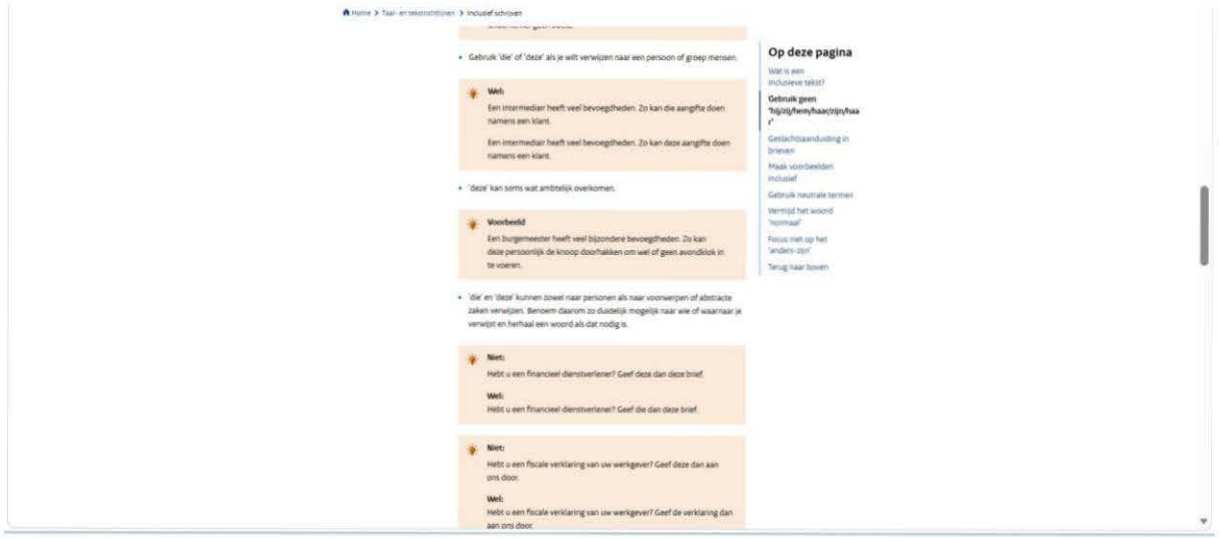
- Noem het onderwerp (vaak de persoon om wie het gaat) nog een keer.

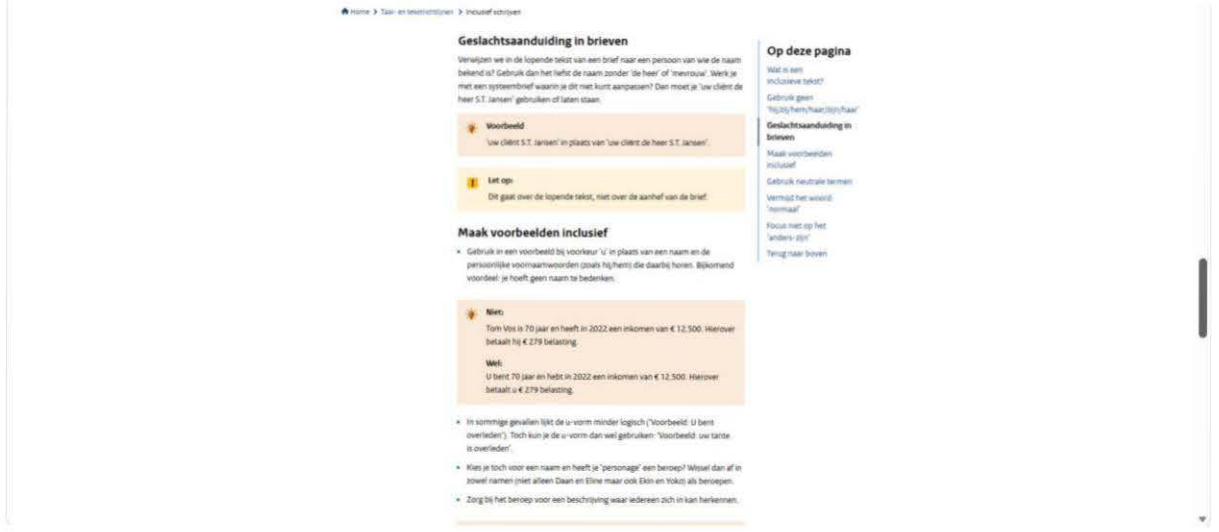
Niet:
Dient een ondernemer de btw-aangifte op tijd in? Dan krijgt hij geen boete.

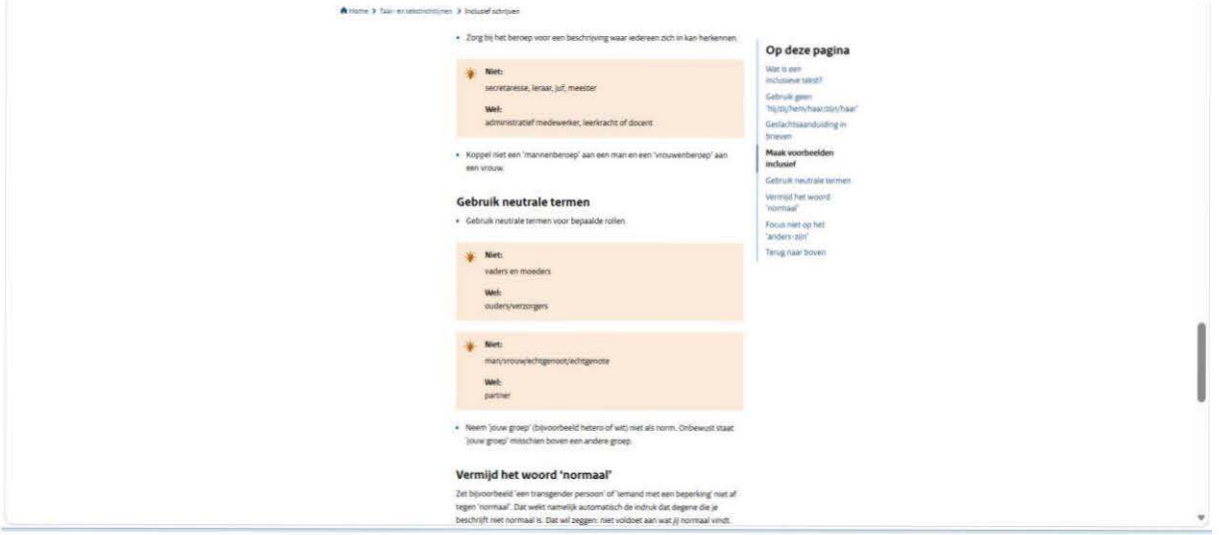
Wel:
Dient een ondernemer de btw-aangifte op tijd in? Dan krijgt de ondernemer geen boete.

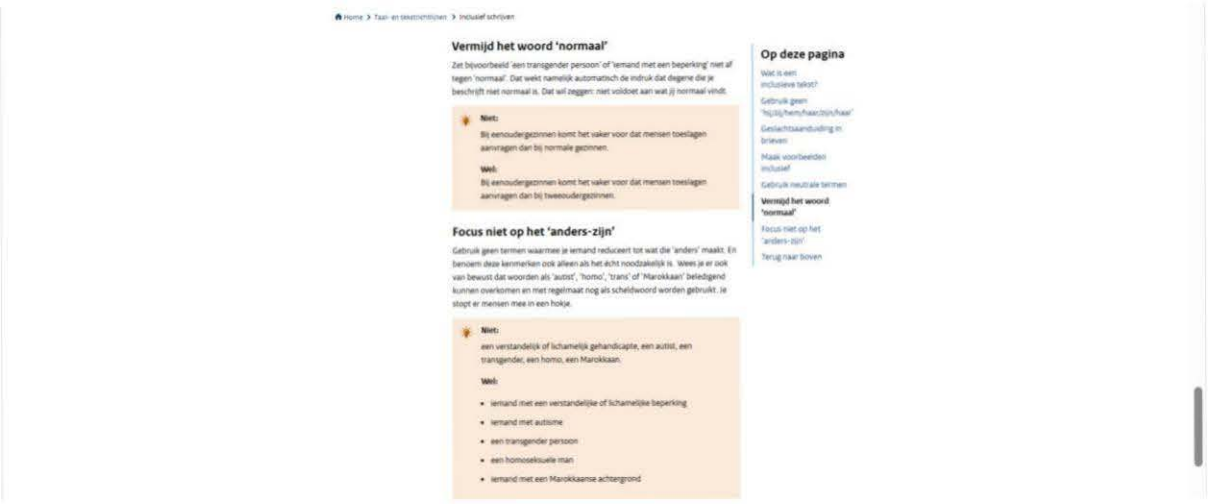
Op deze pagina

Wat is een inclusieve tekst?
Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'
Geslachtsaanduiding in brieven
Maak voorbeelden inclusief
Gebruik neutrale termen
Vermijd het woord 'normaal'
Focus niet op het 'anders-zijn'
Terug naar boven

Home > Taal- en tekstrichtlijnen > Inclusief schrijven
• Gebruik 'die' of 'deze' als je wilt verwijzen naar een persoon of groep mensen.
Wel:
Een intermediair heeft veel bevoegdheden. Zo kan die aangifte doen namens een klant.
Een intermediair heeft veel bevoegdheden. Zo kan deze aangifte doen namens een klant.
• 'deze' kan soms wat ambtelijk overkomen.
Voorbeeld
Een burgemeester heeft veel bijzondere bevoegdheden. Zo kan deze persoonlijk de knoop doorhakken om wel of geen avondklok in te voeren.
• 'die' en 'deze' kunnen zowel naar personen als naar voorwerpen of abstracte zaken verwijzen. Benoem daarom zo duidelijk mogelijk naar wie of waarnaar je verwijst en herhaal een woord als dat nodig is.
Niet:
Hebt u een financieel dienstverlener? Geef deze dan deze brief.
Wel:
Hebt u een financieel dienstverlener? Geef die dan deze brief.
Niet:
Hebt u een fiscale verklaring van uw werkgever? Geef deze dan aan ons door.
Wel:
Hebt u een fiscale verklaring van uw werkgever? Geef de verklaring dan aan ons door.
Op deze pagina
Wat is een inclusieve tekst?
Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'
Geslachtsaanduiding in brieven
Maak voorbeelden inclusief
Gebruik neutrale termen
Vermijd het woord 'normaal'
Focus niet op het 'anders-zijn'
Terug naar boven

Home > Taal- en tekstrichtlijnen > Inclusief schrijven
Geslachtsaanduiding in brieven
Verwijzen we in de lopende tekst van een brief naar een persoon van wie de naam bekend is? Gebruik dan het liefst de naam zonder 'de heer' of 'mevrouw'. Werk je met een systeembrief waarin je dit niet kunt aanpassen? Dan moet je 'uw cliënt de heer S.T. Jansen' gebruiken of laten staan.
Voorbeeld
'uw cliënt S.T. Jansen' in plaats van 'uw cliënt de heer S.T. Jansen'.
Let op:
Dit gaat over de lopende tekst, niet over de aanhef van de brief.
Maak voorbeelden inclusief
• Gebruik in een voorbeeld bij voorkeur 'u' in plaats van een naam en de persoonlijke voornaamwoorden (zoals hij/hem) die daarbij horen. Bijkomend voordeel: je hoeft geen naam te bedenken.
Niet:
Tom Vos is 70 jaar en heeft in 2022 een inkomen van € 12.500. Hierover betaalt hij € 279 belasting.
Wel:
U bent 70 jaar en hebt in 2022 een inkomen van € 12.500. Hierover betaalt u € 279 belasting.
• In sommige gevallen lijkt de u-vorm minder logisch ("Voorbeeld: U bent overleden"). Toch kun je de u-vorm dan wel gebruiken: "Voorbeeld: uw tante is overleden".
• Kies je toch voor een naam en heeft je 'personage' een beroep? Wissel dan af in zowel namen (niet alleen Daan en Eline maar ook Ekin en Yoko) als beroepen.
• Zorg bij het beroep voor een beschrijving waar iedereen zich in kan herkennen.
Op deze pagina
Wat is een inclusieve tekst?
Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'
Geslachtsaanduiding in brieven
Maak voorbeelden inclusief
Gebruik neutrale termen
Vermijd het woord 'normaal'
Focus niet op het 'anders-zijn'
Terug naar boven

Home > Taal- en tekstrichtlijnen > Inclusief schrijven
• Zorg bij het beroep voor een beschrijving waar iedereen zich in kan herkennen.
Niet:
secretaresse, leraar, juf, meester
Wel:
administratief medewerker, leerkracht of docent
• Koppel niet een 'mannenberoep' aan een man en een 'vrouwenberoep' aan een vrouw.
Gebruik neutrale termen
• Gebruik neutrale termen voor bepaalde rollen.
Niet:
vaders en moeders
Wel:
ouders/verzorgers
Niet:
man/vrouw/echtgenoot/echtgenote
Wel:
partner
• Neem 'jouw groep' (bijvoorbeeld hetero of wit) niet als norm. Onbewust staat 'jouw groep' misschien boven een andere groep.
Vermijd het woord 'normaal'
Zet bijvoorbeeld 'een transgender persoon' of 'iemand met een beperking' niet af tegen 'normaal'. Dat wekt namelijk automatisch de indruk dat degene die je beschrijft niet normaal is. Dat wil zeggen: niet voldoet aan wat jij normaal vindt.
Op deze pagina
Wat is een inclusieve tekst?
Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'
Geslachtsaanduiding in brieven
Maak voorbeelden inclusief
Gebruik neutrale termen
Vermijd het woord 'normaal'
Focus niet op het 'anders-zijn'
Terug naar boven

Home > Taal- en tekstrichtlijnen > Inclusief schrijven
Vermijd het woord 'normaal'
Zet bijvoorbeeld 'een transgender persoon' of 'iemand met een beperking' niet af tegen 'normaal'. Dat wekt namelijk automatisch de indruk dat degene die je beschrijft niet normaal is. Dat wil zeggen: niet voldoet aan wat jij normaal vindt.
Niet:
Bij eenoudergezinnen komt het vaker voor dat mensen toeslagen aanvragen dan bij normale gezinnen.
Wel:
Bij eenoudergezinnen komt het vaker voor dat mensen toeslagen aanvragen dan bij tweeoudergezinnen.
Focus niet op het 'anders-zijn'
Gebruik geen termen waarmee je iemand reduceert tot wat die 'anders' maakt. En benoem deze kenmerken ook alleen als het écht noodzakelijk is. Wees je er ook van bewust dat woorden als 'autist', 'homo', 'trans' of 'Marokkaan' beledigend kunnen overkomen en niet regelmaat nog als scheldwoord worden gebruikt. Je stopt er mensen mee in een hokje.
Niet:
een verstandelijk of lichamelijk gehandicapte, een autist, een transgender, een homo, een Marokkaan.
Wel:
iemand met een verstandelijke of lichamelijke beperking
iemand met autisme
een transgender persoon
een homoseksuele man
iemand met een Marokkaanse achtergrond
Op deze pagina
Wat is een inclusieve tekst?
Gebruik geen 'hij/zij/hem/haar/zijn/haar'
Geslachtsaanduiding in brieven
Maak voorbeelden inclusief
Gebruik neutrale termen
Vermijd het woord 'normaal'
Focus niet op het 'anders-zijn'
Terug naar boven